

HØJESTERETS DOM

afsagt torsdag den 13. december 2018

Sag 60/2018

(2. afdeling)

Alm. Brand Forsikring A/S
(advokat Michael Rosenkilde-Hansen)

mod

Topdanmark Forsikring A/S
(advokat Nicolai Mailund Clan)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Glostrup den 11. juli 2016 og af Østre Landsrets 22. afdeling den 24. november 2017.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Henrik Waaben, Michael Rekling, Kurt Rasmussen og Anne Louise Bormann.

Påstande

Parterne har gentaget deres påstande.

Anbringender

Alm. Brand Forsikring A/S har om bevisbyrdespørgsmålet supplerende anført navnlig, at der ikke er belæg for at antage, at udgangspunktet ved en fordeling af ansvarsbyrden efter erstatningsansvarslovens § 25 er en ligedeling. Udgangspunktet er en fordeling ved anvendelse af en fordelingsbrøk. Hvilken brøk og til hvilken parts fordel afhænger af det faktum, som parterne igennem deres bevisførelse formår at få retten til at lægge til grund.

Der kan heller ikke af erstatningsansvarslovens § 25, forarbejderne til bestemmelsen eller praksis udledes nogen regel om, hvilken af sagens parter bevisbyrden påhviler. Det er den konkrete sags omstændigheder, der afgør, hvem bevisbyrden påhviler.

Hvis der gælder et udgangspunkt i den konkrete sag, må udgangspunktet være en ansvarsfordeling ud fra den del af hændelsesforløbet, som parterne er enige om. På det grundlag vil udgangspunktet være, at Topdanmark må bære det fulde ansvar for skaderne på personerne i den forreste bil.

Topdanmark må således føre bevis for den påståede forudgående påkørsel, som bestrides af Alm. Brand, og som er afgørende for sagens udfald. Alm. Brand kan ikke pålægges bevisbyrden for, at den af Topdanmark påståede påkørsel ikke er sket.

Topdanmark Forsikring A/S har heroverfor supplerende anført navnlig, at bevisbyrden for, at der kun skete én påkørsel af den forreste bil, påhviler Alm. Brand.

Efter erstatningsansvarslovens § 25, stk. 1, er udgangspunktet, at ligeværdige skadevoldere, som er underlagt samme ansvarsgrundlag og samme forsikringsforhold, også deler ansvaret ligeligt.

Det kan således udledes af forarbejderne til bestemmelsen og bl.a. dommen UfR 1999.83 H, at ligedeling er den altovervejende hovedregel, og at der skal foreligge særlige omstændigheder for at fravige hovedreglen. Der foreligger ikke i denne sag sådanne særlige omstændigheder, særligt fordi der er tale om to ligeværdige forsikringsselskaber, som begge hæfter på objektivt grundlag.

Det afgørende for fordelingen af det endelige ansvar mellem Alm. Brand og Topdanmark efter erstatningsansvarslovens § 25 er, om Alm. Brand, som påstår, at der skal foretages en fravigelse af udgangspunktet om ligedeling, kan føre det tilstrækkelige og nødvendige bevis herfor. Alm. Brand har ikke løftet denne bevisbyrde.

Højesterets begrundelse og resultat

Den 15. november 2013 skete der på den fynske motorvej et færdselsuheld, der involverede tre biler. Der er enighed om, at den bagerste bil, som var forsikret hos Topdanmark Forsikring A/S, ramte den midterste bil, som var forsikret hos Alm. Brand Forsikring A/S, og at den midterste bil derved blev skubbet op i den forreste bil. Parterne er derimod ikke enige om, hvor-

vidt den midterste bil, inden den blev ramt af den bagerste bil, havde påkørt den forreste bil, således at den forreste bil blev påkørt to gange.

Parterne er enige om, at begge forsikringsselskaber er erstatningsansvarlige for skade, der måtte være sket på personerne i den forreste bil, jf. færdselslovens § 103, stk. 1, jf. § 101, stk. 1, og at de hæfter solidarisk. Denne sag angår den indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden, jf. erstatningsansvarslovens § 25, stk. 1. Hovedspørgsmålet er, om Alm. Brand skal bevise, at der kun var ét sammenstød mellem den forreste og den midterste bil, eller om Topdanmark skal bevise, at der var to.

Hvis der kun er sket det sammenstød, som ubestridt er sket, hvor den bagerste bil påkørte den midterste bil og skubbede den op i den forreste bil, er parterne enige om, at Topdanmark skal bære hele erstatningsbyrden i det indbyrdes forhold mellem parterne. Hvis den midterste bil forud for, at den blev påkørt af den bagerste bil, påkørte den forreste bil, er parterne enige om, at der skal ske lighedeling af erstatningsbyrden.

Højesteret finder, at der ved den indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden mellem de ansvarlige for motorkøretøjer, som efter færdselslovens § 101, stk. 1, er erstatningsansvarlige for skade på tredjemand, må lægges vægt på, om og i givet fald i hvilket omfang de implicerede parter har begået kørselsfejl, der har medvirket til skaden. Den, der påstår, at en part har begået kørselsfejl, har bevisbyrden for dette.

Det er ubestridt, at der er sket et sammenstød mellem bilerne, hvorved den bagerste bil påkørte den midterste bil og skubbede den op i den forreste bil, og at det ved dette sammenstød kun er føreren af den bagerste bil, der har begået kørselsfejl. Udgangspunktet er derfor, at denne bils forsikringsselskab, Topdanmark, skal bære hele erstatningsbyrden. Hvis der skal ske lighedeling af erstatningsbyrden, påhviler det herefter Topdanmark at bevise, at der forud herfor var sket yderligere et sammenstød mellem den midterste og den forreste bil, hvor det i givet fald har været føreren af den midterste bil, som begik kørselsfejl.

Da der er afgivet modstridende forklaringer af de personer, som var impliceret i færdselsuheldet, og da det efter skønserklæringen og skønsmændens forklaring for landsretten er mest sandsynligt, at den forreste bil kun blev påkørt én gang, er denne bevisbyrde ikke løftet.

Højesteret tager derfor Alm. Brands påstand til følge.

Sagsomkostninger er fastsat til dækning af advokatudgift for byret, landsret og Højesteret med 170.000 kr., af retsafgift for alle instanser med 55.660 kr., af udgifter til syn og skøn med 21.575,96 kr. og af udgifter til vidneførsel med 4.304,64 kr., i alt 251.540,60 kr.

Thi kendes for ret:

Topdanmark Forsikring A/S skal i det indbyrdes forhold mellem parterne anerkende det fulde erstatningsansvar for de skader, der ved uheldet den 15. november 2013 skete på personerne i køretøjet med reg.nr. ZT

I sagsomkostninger for byret, landsret og Højesteret skal Topdanmark Forsikring A/S betale 251.540,60 kr. til Alm. Brand Forsikring A/S. Beløbet skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.